

26.6.2024 6. helluntain jälkeisen viikon keskiviikko

Jumalansynnyttäjän Tihviniläisen ikonin juhlan tekstit liittyvät yleisiin Jumalansynnyttäjän teksteihin ja käsittelen ne myöhemmin. Ohessa ovat vuoroluvun mukaiset tekstit.

Päivän epistola

”Mitä silmä ei ole nähnyt eikä korva kuullut, mitä ihminen ei ole voinut sydämessään aavistaa, minkä Jumala on valmistanut niille, jotka häntä rakastavat. Meille Jumala on sen ilmoittanut Hengellään, sillä Henki tutkii kaiken, myös Jumalan syvimät salaisuudet. Kuka muu kuin ihmisen oma henki tietää, mitä ihmisessä on? Samoin vain Jumalan Henki tietää, mitä Jumalassa on. Mutta me emme ole saaneet maailman henkeä, vaan Jumalan oman Hengen, jotta tietäisimme, mitä hän on lahjoittanut meille. Siitä me myös puhumme, mutta me käytämme Hengen emmekä ihmisviisauden opettamia sanoja ja selitämme hengelliset asiat Hengen avulla. Ihminen ei luonnostaan ota vastaan Jumalan Hengen puhetta, sillä se on hänen mielestään hulluutta. Hän ei pysty tajuamaan sitä, koska sitä on tutkittava Hengen avulla. Hengellinen ihminen sen sijaan pystyy tutkimaan kaikkea, mutta häntä itseään ei kukaan voi tutkia. - Kuka tuntee Herran mielen, niin että voi neuvoa häntä? Mutta meillä on Kristuksen mieli. Minä en voinut puhua teille, veljet, niin kuin hengellisille ihmisille puhutaan, vaan niin kuin puhutaan vanhan luontonsa vallassa oleville, niille jotka ovat Kristuksen tuntemisessa vielä pikkulapsia. Annoin teille ravinnoksi maitoa, en vahvaa ruokaa, sillä sitä te ette olisi vielä kestäneet. Ette kestä sitä vielä nytkään, sillä olette yhä vanhan luontonne vallassa. Kun teillä kerran on keskinäistä kateutta ja riitaa, silloinhan vanha luontonne vallitsee teitä ja te elätte niin kuin ihmiset elävät. Jos yksi sanoo: ”Minä olen Paavalin puolella”, toinen taas: ”Minä Apollosen”, ettekö silloin ole kuin ihmiset ainakin? Mikä sitten Apollos on? Tai Paavali? He ovat palvelijoita, jotka ovat johtaneet teidät uskoon, kumpikin siinä tehtävässä, jonka Herra on hänelle antanut. Minä istutin, Apollos kasteli, mutta Jumala antoi kasvun. Istuttaja ei siis ole mitään, ei myöskään kastelija, vaan kaikki on Jumalan kädessä, hän suo kasvun. Istuttaja ja kastelija ovat samassa työssä, mutta kumpikin saa palkan oman työnsä mukaan. (1. Kor. 2: 9 – 3: 8)

Tekstin alkuosa: ”mitä silmä ei ole nähnyt eikä korva kuullut” ei ole suora sitaatti Vanhasta testamentista, mutta siihen lienee vaikuttanut profeetta Jesajan kirja (Jes. 64: 3). Loppuosa ”mitä ihminen ei ole voinut sydämessään aavistaa, minkä Jumala on valmistanut niille, jotka häntä rakastavat” on todennäköisesti Paavalin kommentti tekstin alkuosaan. Paavali korostaa siinä sitä rakkautta, mikä ihmisillä on Jumalaa kohtaan ja joka aikaansaa Jumalan toiminnan (vrt. myös. Room. 8: 28).

Teksti siirtyy käsittelemään Hengen osuutta Jumalan ilmoituksessa omasta itsestään. Jokainen persoona on ainutlaatuinen, eikä toinen persoona voi tietää toisen persoonan kaikkia asioita. Vain ihminen itse tietää, mitä hän ajattelee. Näin on myös Jumalan kanssa. Jumala on salaisuus ja vain Jumalan Henki tietää kaiken.

Maaailman henki on vääristynyt, se ajattelee vain omaa parastaan, ei muita. Se erottaa minut muista. Meille on annettu Jumalan Henki, se Henki, joka yhdistää meitä. Henki edellyttää sitoutumista, muuten Jumalan salaisuus ei avaudu meille. Meillä tulee olla tietoa, mutta tuota tietoa ei saada ihmisistä vaan Jumalasta. Ihmisen tulee suuntautua kohti Jumalaa ja puhua Hengen antamilla sanoilla ja myös selittää hengelliset asiat Hengen avulla.

Paavalin puhe ihmisistä ja hengellisistä ihmisistä tuo esille sen jaon, mikä Korintin kirkossa oli. Ihmiset olivat eri asteella Jumalan ilmoitusten vastaanottamisessa.

”Kuka tuntee Herran mielen, niin että voi neuvoa häntä?” on lainaus profeetta Jesajalta (Jes. 40: 13). Vain Jumalan Henki voi tuntea Hänet. ”Mutta meillä on Kristuksen mieli” todistaa, että Jumala voidaan tuntea vain Kristuksen kautta, silloin kun ihminen ei askartele väärin teorioiden kanssa vaan on uskollinen ja palveleva (Fil. 2: 5 – 7).

Paavali kiinnittää huomiota korinttilaisten kehityksen vajavaisuuteen. He ovat edelleen tavallisten ihmisten tasolla eivätkä ole tulleet todelliseksi kristilliseksi yhteisöksi. Vanhan luonnon vallassa olevat ovat edelleen langenneen luomakunnan sääntöjen alaisia, he elävät maallistuneiden ihmisten tavoin, eivät ole suuntautuneet kohti Jumalaa.

”Mikä sitten Apollos on” sisältää mielenkiintoisen yksityiskohdan. Tuntuisi luonnollisemmalta kysyä: Kuka sitten Apollos on. Mutta sana ”mikä” on tässä kohdassa oikea. Mikä viittaa siihen tehtävään, joka Apolloksella ja Paavalilla oli. He olivat Jumalan välikappaleita, sillä ”kaikki on Jumalan kädessä, hän suo kasvun”. Vähän myöhemmin Paavali kirjoittaa Hengen antamista erilaisista armolahjoista (1. Kor. 12: 4 - 11), tässäkin kohdassa voimme huomata, että armolahjan saanut on vain väline Jumalan toiminnassa. Paavali istutti, hän on evankeliumin julistaja, Apollos kasteli eli hän oli opettaja. Jumala ei tarvitse ihmisiä välineikseen, mutta viisautessaan ”työllistää” heitä.

”Istuttaja (Paavali) ja kastelija (Apollos) ovat samassa työssä”. Tällaisessa tilanteessa eri puolueiden ”perustaminen” vain hajottaa, ei rakenna. Työhön sitoutumisen Jumala kyllä

huomioi: ”kumpikin saa palkan oman työnsä mukaan”.

Päivän evankeliumi

”Taivasten valtakunta on kuin sinapinsiemen, jonka mies kylvi maahansa. Se on pienin kaikista siemenistä, mutta kun sen taimi kasvaa täyteen mittaansa, se on puutarhan kasveista suurin. Lopulta se on kuin puu, niin että taivaan linnut tulevat ja pesivät sen oksille.” Vielä hän esitti heille vertauksen: ”Taivasten valtakunta on kuin hapate. Kun nainen sekoitti sen kolmeen vakalliseen jauhoja, koko taikina happani.” Kaiken tämän Jeesus puhui väkijoukolle vertauksin. Vertauksitta hän ei puhunut heille mitään, jotta tämä profeetan sana kävisi toteen: - Minä avaan suuni ja puhun vertauksin, tuon julki sen, mikä on ollut salattua maailman luomisesta saakka. Sitten Jeesus lähetti väkijoukon pois ja meni sisälle.” (Matt. 13: 31 – 36)

Tämä vertaus löytyy myös Markukselta (4: 30 – 32) ja Luukkaalta (13: 18 – 21). Markuksella ei ole kertomusta hapatteesta. Matteus ja Luukas kertovat kaksi vertausta, toisen miehestä ja toisen naisesta, tuoden esille Jeesuksen tasapuolisen suhtautumisen molempiin sukupuoliin. Sinapinsiemenvertaus tulee sekä Markuksen evankeliumista että Q -lähteestä, kertomus hapatteesta on Q -lähteestä.

Sinapinsiemen -vertauksen pääasia on tuoda esille Jumalan valtakunnan kasvu. Aivan pienen pienestä siemenestä kasvaa nopeasti koko maailmankaikkeutta koskeva suuri asia. Kertomus on voinut saada vaikutteita Vanhasta testamentista (Ps. 104: 12, Dan. 4: 9, 12, 18, 21, 22, Hesekiel 17: 22 – 24, 31: 2 – 9). Teksteissä toistuu ajatus kaikkien taivaan lintujen asumisesta tämän puun lehvistössä. Siinä voi olla vihjaus pakanoiden tulemisesta osaksi taivasten valtakuntaa. Sinapinsiemen voi tarkoittaa joko Kristuksen opetusta tai apostoleja. Kirkon opettajat kehottavat sanan kuulijoita olemaan kuin sinapinsiemen, kasvamaan hyveissä isoksi.

Jeesuksen aikana perheen tärkeimmän naisen tehtävänä oli kohottaa taikina. Taikinan hapattavaan vaikutukseen liitettiin Jeesuksen aikana kuitenkin ajatus pahan toiminnasta, synnin kasvamisesta ihmisessä. Nyt Jeesus muuttaa ajattelun positiiviseksi, hapate kuvaa Jumalan voimaa. Me voimme, jos osaamme katsoa oikealla tavalla, nähdä Jumalan vaikutuksen jokapäiväisessä elämässämme. Myöskin hapatteen on katsottu olevan joko Kristuksen opetus tai apostolit. Samalla tavalla kuin hapate vaikutti taikinaan, Kristuksen opetuksen tulisi vaikuttaa koko meidän elämäämme.

Matteuksen mukaan Jeesus ei selitä kaikkia vertauksia opetuslapsilleen, sillä osan vertausista opetuslapset ymmärtävät. Taas tulee kohta, jolla osoitetaan Vanhan testamentin toteutuvan: ”Minä

avaan suuni ja puhun vertauksin, tuon julki sen, mikä on ollut salattua maailman luomisesta saakka.”
Lainaus on psalmista (78: 2), alkuosa lähes suoraan psalmien Septuaginta -versiosta, loppuosaa on muokattu ja viittaa Jeesukseen opetukseen ”taivasten valtakunnan salaisuuksista” (Matt. 13: 10 – 17).